NORAKSTS
Lieta Nr. A42416005
(Nr.A629-07/10)

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2007. gada 10.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis A.Vīksne,

piedaloties atbildētāja pārstāvei Ilvai Zukai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Tranzīta Termināls" (turpmāk arī – Pieteicēja) pieteikumā par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora (turpmāk arī – VID vai Atbildētājs) 2005.gada 2.augusta lēmuma Nr.F08/RJ/05-000136 atcelšanu un lietas nodošanu Valsts ieņēmumu dienestam izskatīšanai no jauna.

Aprakstošā daļa

[1] 2005.gada 20.jūlijā VID Rīgas muitas reģionālās iestāde sastādīja administratīvā pārkāpumu protokolu Nr.RJ/05-000136. Minētajā protokolā tika konstatēts, ka Pieteicējas muitas procedūrai pieteikto preču faktiskais skaits neatbilst dokumentos norādītajam skaitam un izdarīts Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa (turpmāk – LAPK) 201.[13] pantā noteiktais pārkāpums.

2005. gada 2.augustā VID Rīgas muitas reģionālā iestādes direktors pieņēma lēmumu Nr.F08/RJ/05-000136 (turpmāk arī – Lēmums Nr. Nr.F08/RJ/05-000136), ar kuru Pieteicēja saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 201.[13] pantu par jebkāda veida nepatiesu informāciju saturošu dokumentu iesniegšanu muitas iestādei. Pieteicējai tika uzlikts naudas sods 50 latu apmērā.

Iepriekšminēto lēmumu Pieteicēja apstrīdēja VID ģenerāldirektoram, bet ar VID ģenerāldirektora 2005.gada 2.augusta lēmuma Nr.3.1/23400 (turpmāk arī – Lēmums Nr.3.1/23400) nolemts apstrīdēto lēmumu atstāt negrozītu, bet sūdzību noraidīt.

Lēmuma Nr.3.1/23400 galvenais apsvērums ir, ka nav strīda par pārkāpuma faktu un ka Pieteicējas izdarītais pārkāpums nav maznozīmīgs, uzliktā naudas soda lielums ir samērīgs ar Pieteicējas izdarītā pārkāpuma raksturu, sabiedrisko bīstamību un Pieteicējas vainas pakāpi.

[2] 2005.gada 28.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Pieteicējas pieteikums, kurā prasīts atcelt VID ģenerāldirektora 2005.gada 2.augusta lēmumu Nr.3.1/23400 atcelšanu un nodot lietu VID izskatīšanai no jauna.

Pēc tiesas ieskata saskaņā ar objektīvās izmeklēšanas principu un saprātīgā pieteicēja principu Pieteicējas prasījums ir par VID ģenerāldirektora 2005.gada

2.augusta lēmumu Nr.3.1/23400 atcelšanu, pamatojoties uz pārkāpuma maznozīmīgumu, kā arī naudas soda grozīšanu (skat., zemāk sprieduma [9.3] punkts).

Pieteicējas prasījums pamatots ar šādiem turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] No Lēmuma Nr.3.1/23400 nav redzams, ka būtu ievērota administratīvās lietas izskatīšanas kārtība, ievērots samērīguma princips un ievērots LAPK 32.pants, arī Administratīvā procesa likuma (turpmāk - APL) 5. un 13.pants.

Pieteicēja uzskata par nepamatotu Lēmums Nr.3.1/23400 pamatojumu, ka tā kā lietā neesot strīds par izdarīto pārkāpumu, bet piemērots samērīgs sods, neesot pamata lēmuma atcelšanai un lietas nosūtīšanai jaunai izskatīšanai. Šādu pamatojumu Pieteicēja uzskata par nepietiekošu pret tiem argumentiem, kurus Pieteica izteica administratīvā procesa gaitā iestādē.

[2.2] Pieteicēja uzskata, ka VID bija jāpiemēro LAPK 21.pants. Par to tika lūgts VID administratīvās lietas izskatīšanas laikā. Pieteicēja uzskata, ka dokumentos pieļautās kļūdas ir vērtējamas kā nejaušības un neuzmanības kļūdas, kas neietekmēja pēc būtības ne nomaksājamo nodokļu apmērus, ne citādi iespaidoja saistības attiecībā pret muitu.

[2.3] Pieteicēja uzskata par nepamatotu Lēmuma Nr.3.1/23400 pamatojumu, ka tā kā lietā neesot strīds par izdarīto pārkāpumu, bet piemērots samērīgs sods, neesot pamata lēmuma atcelšanai un lietas nosūtīšanai jaunai izskatīšanai. Šādu pamatojumu Pieteicēja uzskata par nepietiekošu pret tiem argumentiem, kurus Pieteicēja izteica administratīvā procesa gaitā iestādē.

[2.4] Tā kā LAPK 21.pantu var piemērot amatpersona, kura pilnvarota izskatīt lietu, bet ne tiesa, Lēmums Nr.3.1/23400 atcelšanas gadījumā, lieta nododama izskatīšanai no jauna.

[3] Atbildētājs 2005.gada 24.oktobrī tiesā iesniedzis rakstveida paskaidrojumus, kuros neatzīst prasījumu pilnībā un iebilst pret pieteikumu, pamatojoties uz zemāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Lietā nav strīda, kā arī Pieteicējas iesniegumā VID ģenerāldirektoram atzīst, ka muitas iestādē iesniegtajos dokumentos ir pieļautas kļūdas.

[3.2] Atsaucoties uz LAPK 21., 239., 275. un 286.pantu Atbildētājs norāda, ka likumdevējs nav paredzējis augstākas iestādes, tai skaitā arī tiesas, kompetenci administratīvā akta apstrīdēšanas stadijā piemērot LAPK 21.pantu, tieši nosakot tās kompetenci atbilstoši LAPK 286.pantam.

[4] Uz tiesas sēdi Pieteicēja nav ieradusies, tiesu par neierašanās iemesliem ir informējusi, tiesas sēdi atlikt ir lūgusi. Atbildētājs par lietas izskatīšanu bez pieteicējas klātbūtnes neiebilst. Tiesa atzīst, ka, pamatojoties uz APL 214.panta pirmo daļu lietu var skatīt bez Pieteicējas klātbūtnes.

[5] Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina, norādot uz šādiem papildus argumentu, ka administratīvais sods ir samērīgs, jo Pieteicējas pārkāpums nav vienīgais.

Motīvu daļa

[6] Izvērtējot lietas materiālus un noklausoties atbildētāja paskaidrojumus, tiesa secina, ka pieteikums atzīstams par pamatotu un prasība apmierināma daļā.

[7] Atbilstoši APL 250.panta pirmajai daļai tiesai, taisot spriedumu, ir jāpārbauda: 1) vai administratīvais akts izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus; 2) administratīvais akts atbilst materiālo tiesību normām; 3) administratīvā akta pamatojums attaisno adresātam uzlikto pienākumu vai tam piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās tiesības.

[8] Lietā ir strīds par to, vai Pieteicējas izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs. Pieteicēja norāda, ka muitai pieteiktajos dokumentos pieļautās kļūdas ir vērtējamas kā nejaušības un neuzmanības kļūdas, kas neietekmēja pēc būtības ne nomaksājamo nodokļu apmērus, ne citādi iespaidoja saistības attiecībā pret muitu. Atbildētājs uzskata, ka minētais pārkāpums nav maznozīmīgs.

Atbildētājs un Pieteicēja uzskata, ka tiesai nav kompetences vērtēt, vai Pieteicējas izdarītais pārkāpums ir mazsvarīgs.

[9] Tiesa nepiekrīt Pieteicēja un Atbildētāju argumentiem par tiesas kompetenci vērtēt administratīvā pārkāpuma mazsvarīgumu.

[9.1] LAPK 21.panta pirmā daļa attiecīgi noteic, ka pārkāpuma maznozīmīgumu var izvērtēt ”institūcija (amatpersona), kas pilnvarota izlemt lietu”.

LAPK 286.panta pirmajā daļā noteikts, ka: ”Iestāde vai tiesa, izskatot sūdzību vai protestu par lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, pieņem vienu no šādiem nolēmumiem: 1) atstāj lēmumu negrozītu, bet sūdzību vai protestu noraida; 2) atceļ lēmumu un nosūta lietu jaunai izskatīšanai; 3) atceļ lēmumu un izbeidz lietu; 4) atceļ lēmumu un pieņem jaunu nolēmumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un uzliek sodu; 5) groza soda mēru ietvaros, kas paredzēti normatīvajā aktā par atbildību par administratīvo pārkāpumu.

[9.2] Kā vairākkārt skaidrojis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments, vadoties no iepriekšējā LAPK 286.panta pirmās daļas redakcijas, kurā ”iestāde vai tiesa” vietā bija noteikts ”orgāns (amatpersona), kas izskata sūdzību”, iestāde un tiesa ir tiesīga atcelt lēmumu un izbeigt lietu ne tikai pārsūdzētā vai apstrīdētā lēmuma prettiesiskuma dēļ, bet arī pārkāpuma maznozīmīguma dēļ *(skat., piemēram, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2005. gada 4. oktobra sprieduma lietā Nr. SKA-272 [8.5] punkts, 2005.gada 15.novembra sprieduma lietā Nr. SKA-369 [10.5] punkts)*.

[9.3] Vadoties no iepriekšminētā, tiesa atzīst, Pieteicējai nav tiesību prasīt atcelt Lēmumu Nr.3.1/23400 un nodot lietu atpakaļ izlemšanai par pārkāpuma maznozīmīgumu.

[10] Lietā nepastāv strīds, ka Pieteicēja ir izdarījusi LAPK $201.^{13}$ panta pārkāpumu (lietas 4., 21., 26., 29., 32. lapa). Taču, lai izvērtētu, vai izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs, tiesai ir jāpārbauda, vai iestājušies LAPK 21.panta pirmās daļas priekšnoteikumi.

[11] Tiesa lietā konstatē šādus turpmāk minētos faktus.

[11.1] 2005.gada 1.jūlijā Pieteicēja noformēja muitas procedūru preces ievešanai muitas noliktavā, noformējot vienoto administratīvo dokumentu Nr. 0215/5 C 611119 precēm šādām precēm (lietas 50.lapa), 1`494 sēdekļu un mēbeļu 1`326 gabaliem par kopējo vērtību 11`178,20 USD. Minētā prece bija norādītā deklarācijā Nr. 0215/5 C 611119 (lietas 8.,9., 43., 44. lapa). Prece tika transportēta konteinerī Nr.FSCU731286.

Kravas pavaddokuments bija rēķins Nr.MA/BKI/005. Saskaņā ar vienoto administratīvo dokumentu 0215/5 C 611119 norādīto atbildīgā par finanšu jautājumiem un kravas deklarētājs bija Pieteicēja (lietas 50.lapa).

[11.2] 2005.gada 6.jūlijā VID Rīgas muitas reģionālajā iestādē saņemts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Ekzokoks" (turpmāk arī – SIA "Ekzokoks") 2005.gada 5.jūlija iesniegums, kurā lūgts izlabot atbilstošas ailes deklarācijā Nr. 0215/ C 611119, jo Pieteicēja ar 2007.gada 1.jūlija aktu Nr.45 konstatēja (lietas 15.lapa), ka iztrūkst 21 gabals precei ar marķējumu 1F2121, tādejādi samazinot preču kopējo vērtību no 11`178,20 USD uz 10`558,78 USD (lietas 47.lapa).

[11.3] 2005.gada 13.jūlijā SIA "Ekzokoks" saņēma preču nosūtītāja Malaizijas komercsabiedrības "Maju Aerotec Sdn.Bhd." vēstuli, kurā norādīts, ka konteinerī Nr.FSCU731286 netika iekrauts 21 gabals precei ar marķējumu 1F2121, jo konteinerā trūka vietas (lietas 45., 72., 73.lapa).

[11.4] Ar VID Rīgas muitas reģionālās iestādes 2005.gada 20.jūlija administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. RJ/05-000136 konstatēts, ka 2005.gada 19.jūlijā Pieteicējas muitas noliktavā tika veikta SIA "Ekzokoks" kravas pārbaude konteinerī Nr.FSCU731286 . Minētajā pārbaudē tika sastādīts muitas apskates akts Nr.44, kurā konstatēta šādas turpmāk minētās nesakritību starp Pieteicējas dokumentos un faktiski konstatēto preču skaitu: 1) preces ar marķējumu 1F2101 20 gabalu vietā tika uzrādīti 24 (*nav tādas preces, ir prece NE2101 10.-12.lapa*) ; 2) preces ar marķējumu WX1103 12 gabalu vietā tika atrasti 11 gabali; 3) preces ar marķējuma WX1102 20 gabalu vietā tika atrasts 21 gabals (lietas 14.lapa).

[11.5] Tiesa konstatē, ka aprēķinot iepriekšminēto nesakritību (sprieduma [11.4] punkts), mainījās deklarētās preces summa, proti, ievestās preces kopējā vērtība samazinājās par 8,80 USD un pieauga par 61,60 USD, kopumā pieaugot par 52,80 USD (lietas 10.-12., 41.lapa) (*ja rēķina preci NE2101 preces 1F2101 vietā*).

No Eiropas Komisijas internetā esošās datubāzes redzams, ka muitā deklarētajām precēm ar nomenklatūras kodu 940169000, kuras 2005.gada 1.jūlijā tika ievestas no Malaizijas kā izcelsmes valsts, ieved muitas nodokļa likme bija 0 procenti (http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds/cgibin/tarduty?ProdLine=80&Type=0&Action=1&Lang=LV&SimDate=20050701&YesNo=1&Indent=-1&Flag=1&Test=tarduty&Periodic=0&Download=0&Taric=9401690000&Country=MY%2F0701&Day=01&Month=07&Year=2005) .

[11.6] Tiesa konstatē, ka Pieteicēja saukta pie atbildības par sprieduma [11.4] punktā minētajām nesakritībām (lietas 17.-18.lapa).

[12] Pieteicēja saukta pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 201.[13] (nepatiesu informāciju saturošu dokumentu iesniegšana muitas iestādei) pantu, kurš noteic: "Par jebkāda veida nepatiesu informāciju saturošu dokumentu iesniegšanu muitas iestādei - uzliek naudas sodu fiziskajām personām līdz divsimt piecdesmit latiem, bet juridiskajām personām - līdz seštūkstoš latiem, konfiscējot attiecīgās preces vai bez konfiskācijas."

Tātad būtisks šajā gadījumā ir jautājums, kādos gadījumos LAPK 201.[13] panta pārkāpums var tikt atzīts par maznozīmīgu LAPK 21.panta pirmās daļas izpratnē.

LAPK 21.panta pirmā daļa noteic: ”Ja izdarītais administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kas pilnvarota izlemt lietu, var atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības un aprobežoties ar mutvārdu aizrādījumu.”

[13] Tiesa atzīst Lēmumu Nr.3.1/23400 par prettiesisku daļā par uzlikto naudas sodu, bet neatzīst Pieteicējas pārkāpumu par maznozīmīgu, to pamatojot ar šādiem motīviem.

[13.1] Tiesa atzīst, ka LAPK 21.panta pirmās daļas mērķis ir atbrīvot personas no administratīvās atbildības, ja administratīvais pārkāpums ir maznozīmīgs un noteikt gadījumus, kuros pārkāpums atzīstams par maznozīmīgu *(skat. arī Administratīvās apgabaltiesas 2005.gada 20.maija sprieduma lietā Nr. 143/AA 314-05/2 10.punkts)*. Minētā norma jāpiemēro kopā ar LAPK 32.panta noteikumiem (*skat. arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2005.gada 27.septembra sprieduma lietā Nr. SKA-257 12.punkts)*, tai skaitā šī panta otrajā daļā regulētiem vērtēšanas kritērijiem, uzliekot administratīvo sodu.

LAPK 32.panta otrā daļa noteic, ka uzliekot sodu, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, viņa vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Tas nozīmē, ka LAPK 21.panta pirmās daļas mērķis ir atbrīvot personu no administratīvās atbildības, ja personas nesodīšana par izdarīto pārkāpumu ir attaisnojama ar lietderības apsvērumiem.

[13.2] Likumā noteiktais aizrādījuma līdzeklis kā alternatīva administratīvajam sodam norāda uz to, ka vērtējuma, vai pārkāpums ir maznozīmīgs, rezultāts ir atkarīgs no likumā noteiktās soda sankcijas veida un lieluma. Citiem vārdiem – lai piemērotu aizrādījumu, likumā noteiktajai sankcijai jābūt personas mantiskās tiesības ierobežojošai tādā pakāpē, ka sankcijas norma neparedz atbilstošāku (APL 66.panta pirmās daļas 4.punkta izpratnē) sodu. Tādejādi tiek noskaidrots, kurš no piemērotākajiem līdzekļiem ir jāizvēlas sabiedrības interešu aizsardzības un pārkāpēja audzināšanas mērķa sasniegšanai. Līdzīgs princips ir noteikts arī LAPK 21.panta otrajā daļā par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem.

[13.3] Tiesa atzīst, ka LAPK 210.[13] panta pārkāpuma sastāvu piepildot ar ģenerālklauzulu ”maznozīmīgs”, ir jāvērtē, vai pārkāpums radījis draudus valsts pārvaldes interesēm muitas jomā, radot reāli maksājamā nodokļu maksas samazinājumu. Tiesa konstatē faktu, ka Lēmumā Nr.F08/RJ/05-000136, ne Lēmumā Nr.3.1/23400 pārkāpuma raksturs nav saistīts ar šādu pārkāpuma raksturu. Turklāt pretēji Lēmumā Nr.3.1/23400 minētajam, tiesa konstatē faktu, ka Lēmumā Nr.F08/RJ/05-000136 pēc būtības nav vērtēts pārkāpuma raksturs un tā bīstamība (lietas 28.-30., 33.-34.lapa). Pēc tiesas ieskata pārkāpuma rakstura un tā bīstamības vērtējums, neatklājot vērtējuma saturu, ir atzīstams par būtiski administratīvā akta pamatojuma trūkumu.

Tādejādi atzīstams, ka Lēmumā Nr.3.1/23400 nav vērtēts pārkāpuma raksturs un minētais procesuālais pārkāpums atzīstams par tādu, kurš varēja ietekmēt administratīvā akta saturu.

[13.4] Tiesa konstatē faktu, ka Lēmumā Nr.3.1/23400 nav pēc būtības vērtēti arī pārējie LAPK 32.panta otrās daļas regulētie kritēriji. Arī šis procesuālais pārkāpums atzīstams par tādu, kurš varēja ietekmēt administratīvā akta saturu.

[13.5] LAPK 210.[13] pantā noteiktā sankcija juridiskajām personām ir līdz seštūkstoš latiem, konfiscējot attiecīgās preces vai bez konfiskācijas. Tiesa atzīst, ka šīs normas sankcija paredz atbilstošākā soda (naudas sods no 1 lata līdz 6`000 latiem) izvēles robežas, tādējādi Pieteicējas mantiskās tiesības atbilstoša ierobežošana ir pamatojama, uzliekot mazāku administratīvo sodu. Tādejādi tiesa atzīst, ka mutvārdu aizrādījums nav vienīgais atbilstošais līdzeklis valsts pārvaldes interešu muitas jomā aizsardzībai un Pieteicējas audzināšanai.

Pamatojoties uz iepriekšminēto, tiesa secina, ka Atbildētāja lēmums atbilst APL 64.panta ceturtajā daļā minētajam statusam (brīvais administratīvais akts).

Tādejādi atzīstams, ka Pieteicējas izdarītais LAPK 201.[13] panta pārkāpums nav atzīstams par maznozīmīgu LAPK 21.panta pirmās daļas izpratnē uzliekamā naudas soda robežu dēļ.

[14] Vadoties no iepriekšminētā (sprieduma [13] - [13.5] punkts) , tiesa atzīst, ka Lēmums Nr.3.1/23400 daļā par uzlikto naudas sodu ir grozāms, Pieteicējai uzlikto naudas sodu 50 latu apmērā samazinot līdz 1 latam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa 286.panta pirmās daļas 5.punktu, tiesa nosprieda:

daļēji apmierināt sabiedrības ar ierobežotu atbildību ”Tranzīta Termināls” pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2005.gada 2.augusta lēmumu Nr.3.1/23400 atcelšanu, pamatojoties uz pārkāpuma maznozīmīgumu, kā arī naudas soda 50 latu apmērā grozīšanu.

Samazināt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību ”Tranzīta Termināls” naudas sodu līdz 1 latam.

Pārējā daļā sabiedrības ar ierobežotu atbildību ”Tranzīta Termināls” pieteikumu **noraidīt.**

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā

Tiesnesis (paraksts) A.Vīksne

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnesis A.Vīksne
Rīgā, 2007.gada 10.jūlijā